

Szobrot emelt Göncz Árpádnak a XIII. kerület

„A legmagasabb méltóságban is a köz embere maradt”

„Göncz Árpád szellemiségét, az emberekről, a világról alkotott nézetét, életútját követendő példának tekinti a XIII. kerület. Ezzel a szoborral az egykori államfő emléke, történelmi személyisége előtt is tisztelgünk” – mondta mai ünnepi beszédében Dr. Tóth József polgármester Göncz Árpád szobrának felavatásán. Hozzátette: az egykori köztársasági elnök a legmagasabb méltóságában is a köz embere maradt. Közvetlensége, rendkívüli nyitottsága, megalkuvás nélküli, kikezddhetetlen erkölcsi tartása párosult a tekintéllyel. A szoboravatáson Dr. Gulyás András, a Göncz Árpád Alapítvány elnöke is megemlékezett az egykori köztársasági elnökről. A szobor leleplezése után Bródy János, a XIII. kerület díszpolgára előadta a „Ha én rózsá volnék” című dalt.

Göncz Árpád egyetemes emberi értékeket képviselt. Érzékeny volt az emberi problémákra, szolgálta a védteleneket, fontosnak tartotta az emberi méltóság sérthetetlenségét. A hazafiság, a demokrácia és az emberiség értékrendjéhez volt hű egész életében. Kereste és szorgalmazta azon megoldásokat, amelyek előreviszik az országot és jobbra teszik az emberek életét. Göncz Árpád – feljegyezték róla sokan – erkölcsi formát adott a Magyar Köztársaságnak.

Amikor először választották köztársasági elnökké 1990. augusztus 3-án, beszédében azt mondta: „Világéletemben a nemzet függetlenségét, a szabad gondolatot, szabad szót, a szabad hazában szabad hit gondolatát, a társadalmi igazság emberi jogokban kiteljesedő, megkülönböztetést és kirekesztést el nem ismerő védelmét szolgáltam és fogom szolgálni. Ha szolgálni kívánok valakit, azokat szolgálom, akiknek szolgálójuk nincsen: a védteleneket. Akiknek sem a darutollas úri világban, sem az egyenlők közt egyenlőbbek világában nem jutott jó szó, akik a versenytársadalom versenyképtelenjei. Akiknek nincs eszközük megvédeni önmagukat. S akik épp ezért leginkább szorulnak védelemre.”

A humanizmus, a tolerancia, a védtelenek iránti elkötelezettség, a demokrácia, a fejlődés szolgálata a XIII. Kerület Önkormányzatának értékrendje is. Ezért is nevezett el Göncz Árpádról városrészt a XIII. kerület, s ezért is emelt szobrot most neki a róla elnevezett városrészben, az Árpád hídi metróállomás észak-pesti oldalán. „Ez a hely a következő tíz év kerületi és fővárosi megújításának egyik központi terepe lesz, dinamikus fejlődésének emblematikus területe” – jegyezte meg Dr. Tóth József polgármester mai ünnepi beszédében.

Göncz Árpád egy interjúbán így fogalmazott: „Egy köztársasági elnöknek nincs – nem lehet – felkentség tudata. A hatalmát a néptől kapja. A népből jött, oda tér vissza. És a népnek tartozik felelősséggel tetteiért. Csak kérni tud vagy meggyőzni. Kérni az igaza elfogadását, vagy az igazáról meggyőzni valakit.”

A szoboravató ünnepségen József Attila A Hetedik című versét Papp János színművész mondta el.

A szobor alkotója: Erős Apolka szobrászművész

Erős Apolka öt évvel ezelőtt, 2013-ban 35 évesen kapott Munkácsy-díjat. A Göncz Árpád-szobor kapcsán azt vallja: „Az embert kívánom ábrázolni, az Ő nézőpontját a mi szemszögünkéből. Nagyjaink megítélése változik az idővel. Változik az emlékéllítés formája, igénye is. Az emberi értékek, a humánus, a család, a haza szeretete azonban változatlan erények. Az általam megjeleníteni kívánt Göncz Árpád az, aki e kötelek megtartásán, építésén munkálkodik. E példaértékű embernek kívánok munkámmal adózni.”

Művének tervezésekor hatással volt rá az a történet is, amelyet Göncz Árpád mesélt 1992-ben Bibó Istvánról: „Emlékszem, egyszer álmainkat meséltük egymásnak, benn a börtönben; s ő azt mondta: »Borzasztó álmom volt az éjszaka, tél volt, havazott, álltam egy szobortalapzaton és rettenetesen fáztam, és szerettem volna leszállni, de nem tudtam«. Ezt soha nem fogom elfelejteni, és az a benyomásom, hogy Bibó ma ott áll egy szobortalapzaton, rettenetesen fázik és képtelen leszállni onnét.”

Göncz Árpád Városközpont – új városrész a XIII. kerületben

A Göncz Árpádról elnevezett városrész névadó ünnepségét 2016. szeptember 27-én tartotta a XIII. Kerületi Önkormányzat az Árpád hídi metróállomás észak-pesti oldalán. A formálódó új városrész további lehetőséget nyújt arra, hogy méltó emlékhellyé váljon, és Göncz Árpád szobrával is őrizze az államfőnek mint történelmi személyiségnek az emlékét.

Göncz Árpád (1922 – 2015), a 20. századi magyar demokratikus mozgalmak kiemelkedő szereplője

1990. augusztus 19-én – két héttel első köztársasági elnökké választása után – mondta ezt Szent István szobránál, Székesfehérvárott Göncz Árpád: „A közösség és az egyén emberi jogainak, a gondolat és szólás, az alkotó és építő cselekvés szabadságának teljességét igyekezzünk megvalósítani. És megbízhatóan körülbástyázni. És nem is csupán azzal, hogy törvényesen deklaráljuk, hanem azzal, hogy nemcsak magunkra, hanem másokra nézve is természetesnek tartjuk – hiszen minden jognak két oldala van: egy, ami feljogosít, egy, ami kötelez. Ahhoz, hogy e tudat a vérünkkel váljunk, nem elég a törvény: ehhez türelem kell és cselekvő jóakarát.”

Göncz Árpád fiatalemberként, frissen végzett jogászként részese a nyilasok elleni fegyveres ellenállásnak, 1945-től a kisgazda pártban kezdi politikai tevékenységét. A párt betiltása után fizikai munkásként dolgozik. Az 1956-os forradalom után a Bibó-per másodrendű vádlottjaként életfogytiglani börtönre ítélik. 1963-ban amnesztiával szabadul. Fordítóként kezd új pályát, az angol-amerikai irodalom egyik legnevesebb fordítójaként válik ismertté. Ezt követően indul saját írói munkássága. A Magyar Írók Szövetségében 1981-től a műfordítói szakosztály elnöke, majd 1989-től '90-ig a szövetség elnöke.

A demokratikus ellenzék tevékenységében kezdetektől részt vesz. 1990-ben, a szabad választások után a Magyar Köztársaság első elnöke (1990-1995, 1995-2000).

Számos egyetem díszdoktorává avatta. Egyebek mellett a Nagy Imre érdemrend és a Húsz éves a Köztársaság-díj tulajdonosa. 2015. október 6-án hunyt el.

Budapest, 2018. október 5.

További információk:
Gellért Lajos sajtóreferens
452-4161
06/20-344-0266
gellertlajos@bp13.hu